

יום ב', ד' בטבת תש"ס (13 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

על הנושא של שכחה:

הדברים הבאים כתובים אודות הסוגיה של יוסף ושר המשקים בבור במצרים:

...לפני שיוסף עולה לגדולה, יש צורך עליון שידע כי גדולה בארץ גלות לא לעולם חוסנה. ביחס לבני יעקב, כל הגויים הם כפויי טובה. מקרבים הם אותם (את בני יעקב) בשעת הנאתם ואינם עומדים להם בשעת דוחקם. ולא רק שאינם עומדים להם בשעת דוחקם, אלא שהם הם הדוחקים אותם אחרי שעברה שעת הנאתם, ולפעמים אפילו בשעת הנאתם...ומקרים רבים הם שהגויים שוכחים את היהודים לגמול להם כגמולם הטוב, אבל זוכרים הם אותם כדי לעשות להם רע.

[מן הספר: "פנים חדשות בתורה", עמ' 205]

וזו פן אחת של המטבע.

פן נוספת מתגלה לנו בימי חנוכה: **...כשעמדה מלכות יוון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך...**

ופן נוספת יש לתמונה (למטבע יש רק שתי פנים. לתמונה יש הרבה יותר...), ועל זאת מזכרתי בשעה שהסתכלתי בחדשות הערב. וזאת שלפעמים אנחנו, במו ידינו, משכיחים לעצמינו את ההיסטוריה הזוהרת שלנו. כאשר שואלים תלמידי תיכון איך הם מרגישים בנושא רמת הגולן, התקבל רושם כללי, או שאינם יודעים על מה מדובר או שאינם ("בגיל זה") מעוניינים בכך. בזה מפנה אני את תשומת לב קוראינו לתת-כותרת הקבועה של דפים אלה: **עם הדבק בעברו בלבד, הוא עם גוסס. אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.**

[אבא קובנר, 1978] הבה נתפלל שכל האירועים ההיסטוריים שאנו זוכים לחוות אותם בשנים האחרונות ובע"ה בשבועות וחודשים הבאים יעוררו אותנו מהשכחה הזו ונוכל לתת תשובות נאותות לשאלות הפוקדות אותנו.

ועוד תזכורת מעניינת מסוף ימי חנוכה: **לשאלה מה לעשות עם השמן והפתילות הנותרים מחנוכה, התפתחו מנהגים שונים במרוצת הזמן. אם התנו לפני חנוכה להשתמש בהם אחרי ימי השמחה, מותר לעשות כן. ואם לאו, יש שעושים להם מדורה בפני עצמם, שלא ייהנו מהם, וישרפם. אף לשרוף ביום, זכר לשריפת קרבנות קדושים שאינה אלא ביום. יש השורפים ברוב-עם לחיבוב המצווה. יש שמניחים אותם לשרפם עם החמץ. ויש ששומרים את השמן הנותר לרפואה למחלת השושנה (למלא בו את ידם ולמשחה בו), וסומכים על הפסוק בשיר, "מעו צור" = ומנותר קנקנים – נעשה נס לשושנים...**

[לוח דבר בעתו]

ולמרות שבחודש **טבת**, כפי שנראה בימים הקרובים, יש מספר אירועים קשים לעם ישראל, נוכל לציין היום בשורה אחרת. אחרי כשמונה חודשים, הגיע משפט אייכמן בימים אלה לשיאו בשנת תשכ"ב (1961-5722). אייכמן, אחד מהפושעים הנאצים הגדולים, והאחראי לפיתרון הסופי להשמדת יהודי אירופה במהלך מלחמת העולם ה-2, הועמד לדין באפריל אחרי חטיפתו ארצה מארגנטינה כשנה לפני-כן. המשפט זכה לתהודה עולמית. מאות עיתונאים ומשקיפים הגיעו מכל רחבי העולם, 50 מהם מגרמניה.

בישיבת הפתיחה, הודה הנאשם שהוא אכן אדולף אייכמן (וזאת לעומת דמיאניוק, שהתעקש לומר שהוא אינו האיש שאנו "מחפשים"). עדויות התביעה שהושמעו במשפט זיעזעו רבים בארץ ובעולם. ניצולי שואה, ובהם ק. צטניק (יחיאל דינור), התמוטטו על דוכן העדים.

היום, ב-**ד' טבת**, הרשיעו השופטים את אייכמן על כל הסעיפים בכתב-האישום. [ישראל 50] חשיבותו של משפט אייכמן היתה לא רק בעשיית דין צדק עם רב-המרצחים, אלא בקירוב דור שלם, שנולד בארץ ולא חווה את אימי השואה, אל הנושא הכאוב של השמדת יהודי אירופה.

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!